

Samenvatting

Het college heeft met het advies van de raadsklankbordgroep ingestemd om voor de herijking van het afvalbeleid een representatief inwonersonderzoek uit te voeren waarbij de optie wordt geboden om telefonisch een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Daarnaast wordt er ook een online belanghebbendenonderzoek uitgevoerd onder geselecteerde belanghebbenden. Nadat het inwoners- en belanghebbendenonderzoek heeft plaatsgevonden, zullen in vier wijken (twee ten westen en twee ten oosten van de Maas) bijeenkomsten plaatsvinden waar het gesprek wordt aangegaan met inwoners. Dit in de plaats van de stadsdialoog die was voorzien. Na dit participatieproces vindt een bijeenkomst met de gemeenteraad plaats over de participatieresultaten en de (kwantitatieve) evaluatie van het huidige beleid.

Beslispunten

In te stemmen met het advies van de raadsklankbordgroep om:

1. Een representatief inwonersonderzoek uit te voeren voor het regionale Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen waarbij de optie wordt geboden om telefonisch een schriftelijke vragenlijst op te vragen;
2. Een online belanghebbendenonderzoek uit te voeren onder de geselecteerde belanghebbenden;
3. Vier wijken (twee ten westen en twee ten oosten van de Maas) te bezoeken en het gesprek aan te gaan met inwoners, nadat het inwoners- en belanghebbendenonderzoek heeft plaatsgevonden, in plaats van de stadsdialoog die was voorzien;
4. Na bovenstaand participatieproces een bijeenkomst met de gemeenteraad te houden over de participatieresultaten en de (kwantitatieve) evaluatie van het huidige beleid, als voorbereiding op het traject met de intergemeentelijke raadsklankbordgroep.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 17 januari 2023:

Conform.

1. Aanleiding

De gemeenteraad heeft tijdens de raadsvergadering op 18 oktober jl. het college van B&W opgedragen om in samenspraak met de raadsklankbordgroep het betrekken van inwoners bij de opstelling van het regionaal Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen nader uit te werken.

2. Context

Op 18 oktober jl. heeft de gemeenteraad van Maastricht ingestemd met het startdocument om te komen tot een regionaal Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen. De raad heeft daarbij een informele klankbordgroep ingesteld totdat een nieuw beleidskader is vastgesteld. Deze klankbordgroep bestaat uit leden van de fracties:

- D66
- GroenLinks
- Liberale Partij Maastricht
- Partij Veilig Maastricht
- SP*
- VVD

Deze klankbordgroep zal:

- Het betrekken van inwoners bij het beleidsproces nader uitwerken en het college hierover adviseren;
- Samen met de raadsklankbordgroep van gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul de inhoud van het concept beleidskader toetsen en het college hierover adviseren.

**Het beoogd lid namens de SP is uitgevallen. De SP heeft besloten geen vervanger af te vaardigen.*

3. Gewenste situatie

De gewenste situatie is een zorgvuldig participatieproces met de juiste vragen op het juiste moment en de juiste vorm op de juiste plek in het proces om te komen tot een regionaal Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen.

Duidelijke uitgangspunten participatieproces

Met de raadsklankbordgroep is het gewenste participatieproces besproken. Uitgangspunten die de klankbordgroep heeft meegegeven voor dit proces zijn:

- Zorgvuldigheid boven snelheid: we gaan stap voor stap te werk en nemen de tijd voor het juiste participatieproces.

- Laagdrempelig: alle inwoners kunnen eenvoudig meedoen.
- Oog voor representativiteit: we streven naar een hoge respons/deelname.
- Oog voor inclusiviteit: iedereen die wil meedoen, kan meedoen.
- Begrijpelijke communicatie: in taal en beeld.
- Terugkoppeling: heldere communicatie vóór, tijdens en na afloop.

Advies raadsklankbordgroep participatieproces

Met deze uitgangspunten, legt de raadsklankbordgroep het college het volgende advies voor:

1. Houd een representatief inwonersonderzoek middels een BRP-steekproef van 3.500 inwoners zodat er naar verwachting minimaal 500 ingevulde vragenlijsten binnenkomen. Houd de vragenlijst kort en bondig. Vraag middels een brief/uitnodigingskaart om de vragenlijst online in te vullen en geef daarbij de optie om telefonisch een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Om de respons te verhogen: stuur een aantrekkelijke uitnodigingsbrief/-kaart, een herinneringsbrief en stel een beloning in het vooruitzicht (kans op het winnen van een cadeaubon van 20 euro naar keuze).
2. Houd een belanghebbendenonderzoek door een online vragenlijst te sturen naar de door de raadsklankbordgroep geselecteerde belanghebbenden. Herinner ze (telefonisch) aan het invullen van de vragenlijst.
3. Ga het gesprek aan met inwoners in vier wijken (twee ten westen en twee ten oosten van de Maas) nadat het inwonersonderzoek heeft plaatsgevonden. Deze bezoeken komen in de plaats van de geannuleerde stadsdialoog van 29 november jl. Samen met de raadsklankbordgroep werken we de opzet van deze bezoeken verder uit.
4. Houd een bijeenkomst met de raad over de resultaten van het participatieproces en de (kwantitatieve) evaluatie van het huidige beleid met als doel: bepalen beleidsonderwerpen die in het regionale beleidskader verder uitgewerkt dienen te worden. Het resultaat van deze bijeenkomst neemt de Maastrichtse raadsklankbordgroep mee in het traject met de intergemeentelijke klankbordgroep voor verdere uitwerking en toetsing.

In de bijlage vindt u een visuele weergave van het totale beleids- en participatieproces - inclusief herziene planning - om te komen tot een regionaal Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen.

Indien het college met het advies van de raadsklankbordgroep instemt, zal de ambtelijke organisatie uitvoering geven aan de geschetste processtappen.

Tot slot geeft de klankbordgroep het college mee dat een werksessie met Stadsbeheer gewenst is bij de opstelling van het Grondstoffenplan (uitvoeringsplan). Dit om op te halen welke ideeën er leven bij onze medewerkers in de uitvoering over de inzamelwijze van het huishoudelijk afval. Deze stap is terug te vinden in de weergave van het participatieproces (zie bijlage).

Planning en samenwerking

Bovenstaand advies heeft tot gevolg dat het proces vertraging oploopt en bestuurlijke vaststelling van het Regionaal Beleidskader Grondstoffen later dan oorspronkelijk gepland zal plaatsvinden. Vaststelling is nu voorzien voor eind 2023 in plaats van vóór het zomerreces 2023, zoals aangegeven in het door de raad vastgestelde startdocument op 18 oktober jl.

Deze vertraging komt de samenwerking met Meerssen en Valkenburg aan de Geul niet ten goede omdat zij genoodzaakt zijn hun planning af te stemmen op die van Maastricht. Ook voor Meerssen en Valkenburg a/d Geul zullen de beleidsdoelen, –kaders en –uitgangspunten nu pas eind 2023 helder zijn.

Daarbij speelt tegelijkertijd de behoefte om op een zo kort mogelijke termijn (herijkte) beleidskeuzes en een uitvoeringsplan vast te leggen, gezien een aantal recente ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen betreffen o.a. de nieuwe Arbonormen voor de inzameling van afval en strengere normen voor en toezicht op de toegestane hoeveelheid vervuiling in gescheiden ingezamelde afvalstromen. Door vertraging in het proces kunnen we pas later inspelen op deze ontwikkelingen. Natuurlijk zullen we bij hoge urgentie afwegen of afzonderlijke besluitvorming op onderdelen noodzakelijk is, vooruitlopend op vaststelling van het regionaal Beleidskader en Grondstoffenplan.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Tijdens het participatietraject komt het thema duurzaamheid als een van de prestatievelden binnen het afvalbeleid regelmatig aan de orde. Inwoners en belanghebbenden wordt gevraagd hoe zwaar dit prestatieveld voor hen weegt ten opzichte van de andere prestatievelden zoals kosten en service.

5. Effect op de openbare ruimte

Het participatieproces heeft geen effect op de openbare ruimte. Het uiteindelijke herijkte beleid wel. Denk bijvoorbeeld aan het serviceniveau dat de gemeenteraad wil vastleggen in het beleidskader. Zo heeft de inzamelwijze van het huishoudelijk afval een effect op het straatbeeld. Het effect op de openbare ruimte is daarmee een van de toetsingscriteria bij de ontwikkeling en uitwerking van het regionale beleidskader.

6. Personeel en organisatie

Het representatief inwonersonderzoek en het online belanghebbendenonderzoek zullen worden uitgevoerd door Onderzoek & Statistiek (O&S). Ook in Meerssen en Valkenburg aan de Geul zal een dergelijk onderzoek plaatsvinden door O&S, met dien verstande dat zij kiezen voor een online (niet representatief) inwonersonderzoek. Ook voor Maastricht was dit het oorspronkelijke voorstel: een online enquête via het burgerpanel met aanvullend daarop een oproep onder alle inwoners van Maastricht tot deelname via gemeentelijke kanalen (zie hiervoor het vastgestelde startdocument).

De klankbordgroep adviseert nadrukkelijk om in Maastricht een representatief inwonersonderzoek te houden. Dit betekent concreet dat er een representatieve BRP-steekproef wordt genomen ter grootte van 3.500 huishoudens. Deze uitvraag en verwerking van de resultaten brengt extra werk, tijd en kosten met zich mee ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel. De definitieve offerte voor de onderzoeken in de drie gemeenten wordt voorgelegd aan het GR-bestuur ter accordering, waarbij Maastricht het meerwerk voor het representatieve inwoneronderzoek voor eigen rekening zal nemen.

Daarnaast adviseert de klankbordgroep het gesprek aan te gaan met inwoners in vier wijken. De organisatie van en begeleiding hiervan zal naar schatting in totaal circa 150 uur aan inzet van de afdeling Communicatie, Onderzoek & Statistiek en Beleid & Ontwikkeling vragen. Deze zal ingepland worden. Waar nodig wordt extern ingehuurd.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

Het advies van de klankbordgroep leidt tot de volgende extra kosten:

• Representatieve BRP-steekproef met uitnodiging:	€ 3.800,-
• Optie opvragen papieren enquête (uitgaande van ong. 20 enquêtes)	€ 215,-
• Beschikbaar stellen beloning voor hogere respons:	€ 500,-
• Faciliteiten, communicatie, extra inhuur inwonersgesprekken in wijken:	€ 15.000,-

Totaal: € 19.515,-

Dekking van deze kosten gebeurt via de post 'Reserveren nieuw beleid' die staat opgenomen in de begroting 2023.

9. Aanbestedingen

Het bestuur van de GR geeft conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid opdracht aan O&S voor de uitvoering van het inwoner- en belanghebbendenonderzoek in de drie gemeenten.

Voor ondersteuning bij de organisatie van en communicatie over de inwonersgesprekken in vier wijken wordt door de gemeente Maastricht opdracht verleend conform het raamcontract Communicatie.

10. Participatie tot heden

Diverse inwoners hebben ons direct (via mail of telefoon) vragen gesteld over de herijking van het beleid. Tevens hebben wij een petitie¹ mogen ontvangen. De initiatiefneemster van deze petitie en de inwoners die direct contact met ons hebben opgenomen, ontvangen een uitnodiging voor deelname aan het inwonersonderzoek en deelname aan de wijkgesprekken. Verder zullen we een projectpagina over de herijking van het afvalbeleid plaatsen op het participatieplatform Thuis in Maastricht.

11. Voorstel

In te stemmen met het advies van de raadsklankbordgroep om:

1. Een representatief inwonersonderzoek uit te voeren voor het regionale Beleidskader Huishoudelijke Grondstoffen waarbij de optie wordt geboden om telefonisch een schriftelijke vragenlijst op te vragen;
2. Een online belanghebbendenonderzoek uit te voeren onder de geselecteerde belanghebbenden;
3. Inwonersgesprekken te organiseren in vier wijken (twee ten westen en twee ten oosten van de Maas) te houden nadat het inwoners- en belanghebbendenonderzoek heeft plaatsgevonden in plaats van de stadsdialoog die was voorzien;
4. Na bovenstaand participatieproces een bijeenkomst met de gemeenteraad te houden over de participatieresultaten en de (kwantitatieve) evaluatie van het huidige beleid, als voorbereiding op het traject met de intergemeentelijke raadsklankbordgroep.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Indien u instemt, zal de ambtelijke organisatie starten met de voorbereiding van de gewenste processtappen conform planning. Zie hiervoor ook de bijlage.

¹ Angelique Zaal is op 24 augustus 2022 een petitie gestart voor aanpassing van het afvalbeleid voor een effectievere aanpak van overlast en ongedierte